

A II.KÖRÖS ÖNTÖZÉSI IGÉNYFELMÉRÉS FŐBB EREDMÉNYEI

**Domán Csaba, Gaál Márta, Kemény Gábor, Kiss Andrea, Kóti Adrienn,
Molnár András, Módos Rita, Vári Enikő**

Kecskemét, 2018. november 14.

„Aszálymonitoring rendszer népszerűsítése”

www.aki.gov.hu

A FELMÉRÉS MEGVALÓSÍTÁSA

- Felmérés ideje: 2017. december 1. és 2018. január 31.
- Csak **falugazdászokkal** → Azonos értelmezés!
- 1 felhasználó, 1 ügyfél (falugazdászokhoz rendelve)
- **Térbeliség** (vízkivételi pont, MePAR blokk, EK tábla poligon)
- Jelenlegi **földhasználó** (lehet tulajdonos és/vagy bérlő)
- Jelenlegi (2017. évi EK kezdő) birtokszerkezet mellett
- Csak ami releváns! → **Dinamikus kérdések** → nincs offline kérdőív

CÉL:

Több termelőt érintő öntözőrendszerek kialakításának legvalószínűbb helyszíneinek feltárása!

FELMÉRÉS FŐ KÉRDÉSEI

1. Birtokviszonyok, együttműködési lehetőségek (közös öntözőtelep) és együttműködési hajlandóság (vízátvezetés)

2. Vízjogi engedély státusza

3. Jelenlegi lehetőségek (öntözésre berendezett-e, öntöz-e)

- Tábla szinten, vízkivételi hely megjelölésével (jelenlegi OVF vízrajz alapján)
- Tervezett vetésszerkezetet megjelölve
- Jelenlegi/tervezett öntözési technológiát megjelölve
- Öntözővíz forrása (FE, FA), áttérési hajlandóság (FA → FE)
- Származtatott vízmennyiség

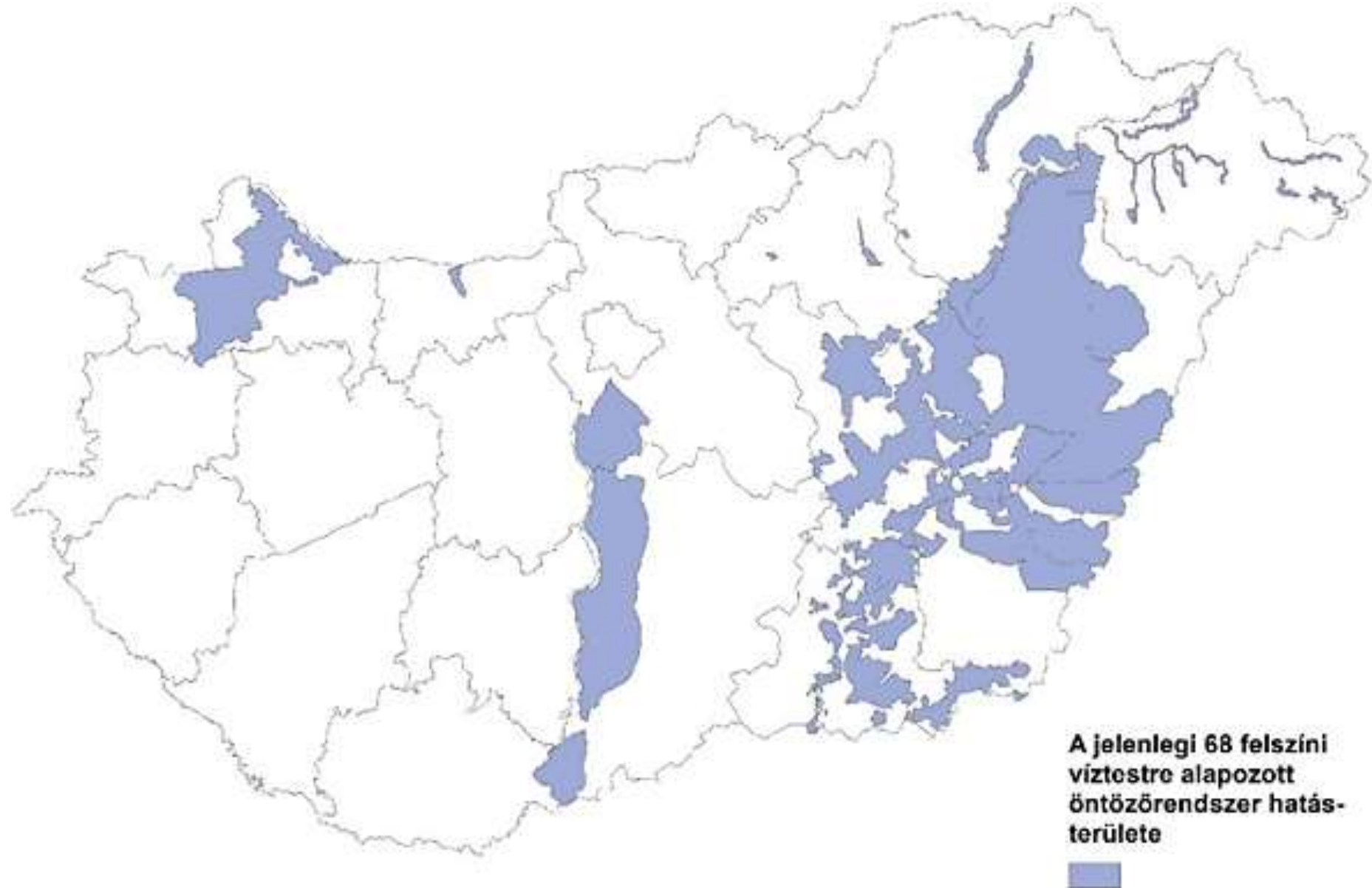
4. Jövőbeni szándékok

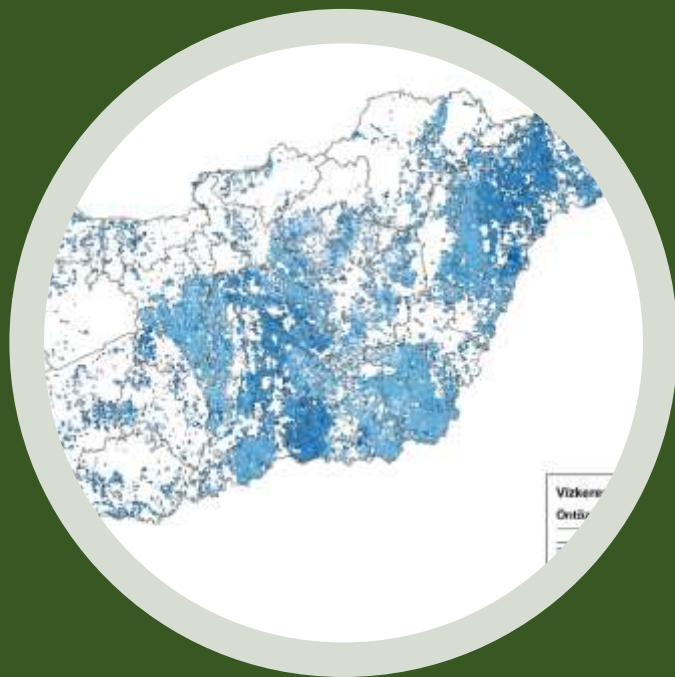
5. Öntözés gazdasági hatása

Munkaerő (csak jelen), Beruházási költség, Elvárt támogatási szint, Várt öntözőüzemi többletköltség, VP pályázati státusz (benyújtott, ha nem miért)

LEGFONTOSABB SAROKSZÁMOK

- Érintett terület: ~ 1,2 millió ha (242 472 tábla)
- Felmérést kitöltő gazdálkodó: 39 076 fő
- Jelenleg öntözésre berendezett területtel rendelkezők száma: 3 880 fő
- Jelenleg öntözésre berendezett terület nagysága: 144 389 ha
- Jövőben öntözni szándékozó termelők száma: 14 220 fő
- Jövőben öntözni szándékozott terület nagysága: 267 310 ha

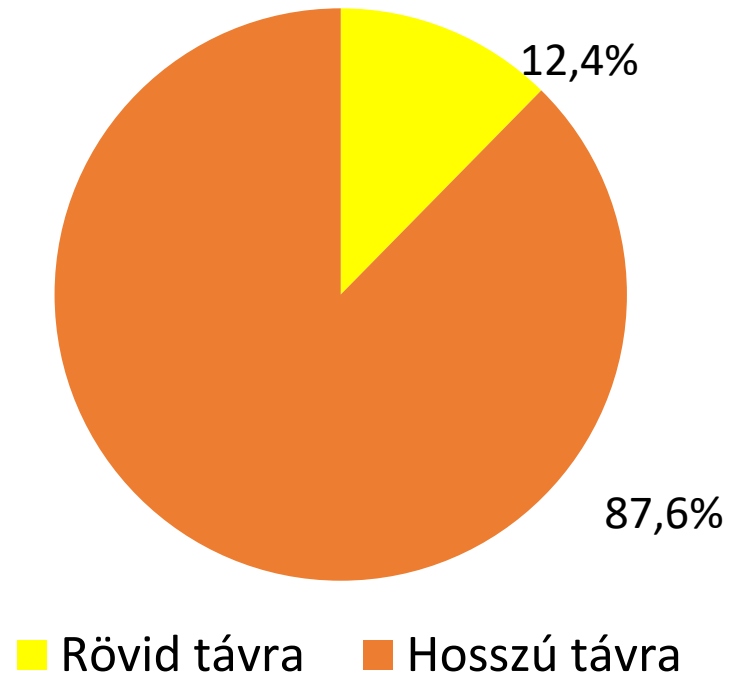

EREDMÉNYEINK

Birtokviszonyok

Bérleti szerződések megoszlása

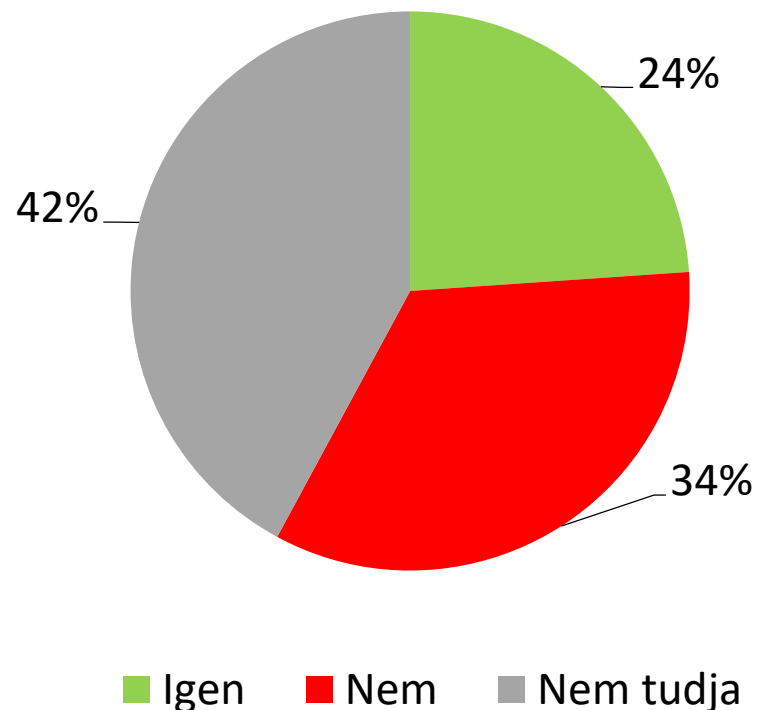

A bérelt terület aránya a 2017-es EK alapján

Megye	Százalék
Baranya	51,7
Borsod-Abaúj-Zemplén	57,3
Budapest	62,8
Bács-Kiskun	56,3
Békés	55,1
Csongrád	54,7
Fejér	55,4
Győr-Moson-Sopron	55,7
Hajdú-Bihar	59,0
Heves	57,6
Jász-Nagykun-Szolnok	55,2
Komárom-Esztergom	70,4
Nógrád	10,0
Pest	59,9
Somogy	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	52,4
Tolna	45,9
Vas	53,1
Veszprém	62,7

Együttműködési lehetőségek és együttműködési hajlandóság

Közös öntözőtelep kiépítésére való hajlandóság

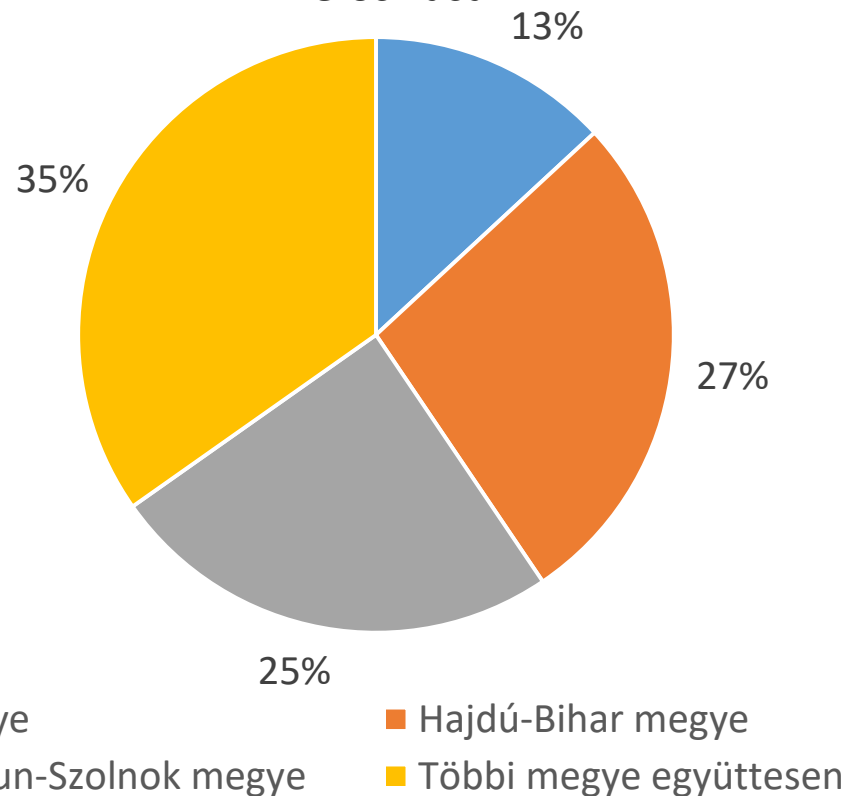

Víz átvezetésének engedélyezése (százalék)

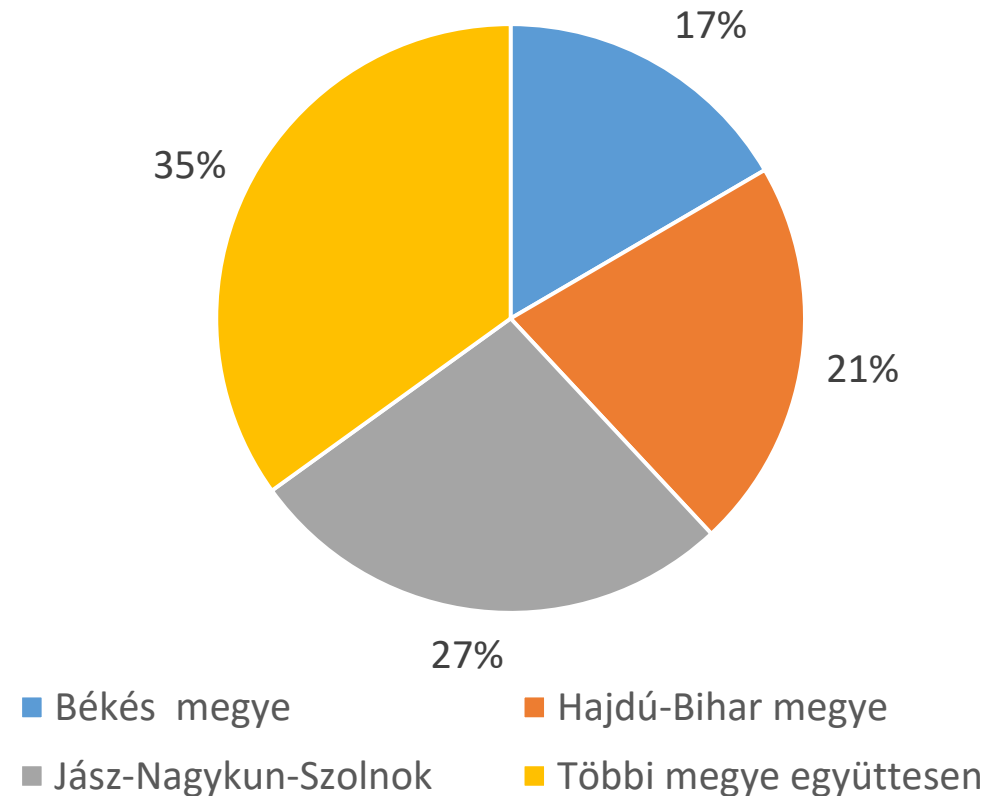
Megye	Igen	Nem
Baranya	52,4	47,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	68,9	31,1
Budapest	64,7	35,5
Bács-Kiskun	60,1	39,9
Békés	61	38,9
Csongrád	62,3	37,7
Fejér	47,6	52,4
Győr-Moson-Sopron	56,7	43,4
Hajdú-Bihar	69,8	30,2
Heves	62,6	37,5
Jász-Nagykun-Szolnok	57,6	42,4
Komárom-Esztergom	58,7	41,3
Nógrád	41,7	58,3
Pest	43,6	56,3
Somogy	33,3	66,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	65,5	34,4
Tolna	75,1	25
Vas	66,5	33,6
Veszprém	70,9	29
Zala	30,8	69,2

Jelenlegi lehetőségek (öntözésre berendezett területek)

Öntözésre berendezett területtel rendelkező termelők megyei eloszlása

Az öntözésre berendezett terület megyei eloszlása

A kérdőív által felmért terület csoportosítása a jelenlegi (2017.évi) öntözés, valamint a jövőbeni öntözési igények alapján

Megnevezés	hektár
Öntözésre berendezett és a jövőben is öntözni szándékozott terület	120 709
Öntözésre nem berendezett, de a jövőben öntözni szándékozott terület	266 217
Öntözésre berendezett, de a jövőben öntözni nem szándékozott terület	22 955
Öntözésre nem berendezett és a jövőben öntözni nem szándékozott terület	728 913

A jövőbeni öntözést tervező gazdálkodók megoszlása

Megye	Termelők %	Terület %
Baranya	0.2	0.1
Borsod-Abaúj-Zemplén	1.8	2.9
Budapest	0.6	0.0
Bács-Kiskun	6.0	4.5
Békés	14.0	17.3
Csongrád	8.1	8.4
Fejér	0.0	0.0
Győr-Moson-Sopron	4.0	5.7
Hajdú-Bihar	45.7	43.5
Heves	0.5	0.4
Jász-Nagykun-Szolnok	10.3	10.2
Komárom-Esztergom	0.2	0.1
Nógrád	0.0	0.0
Pest	2.8	1.7
Somogy	0.0	0.0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5.5	5.1
Tolna	0.0	0.0
Vas	0.2	0.2
Veszprém	0.0	0.0
Zala	0.0	0.0

A termelők által a jövőben használni kívánt öntözési technológiák

	Terület arányában (%)					
	Lineár	Körforgó	Csévélődobos	Mikroöntözés	Egyéb	Összesen
Bács-Kiskun	26%	10%	54%	8%	2%	100%
Baranya	9%	14%	74%	1%	1%	100%
Békés	31%	10%	54%	1%	3%	100%
Borsod-Abaúj-Zemplén	19%	5%	72%	2%	1%	100%
Csongrád	37%	10%	50%	2%	1%	100%
Fejér	2%	0%	8%	43%	48%	100%
Győr-Moson-Sopron	13%	1%	77%	5%	4%	100%
Hajdú-Bihar	14%	2%	80%	1%	3%	100%
Heves	58%	5%	24%	7%	6%	100%
Jász-Nagykun-Szolnok	34%	3%	57%	1%	5%	100%
Komárom-Esztergom	54%	6%	27%	13%	0%	100%
Nógrád	20%	0%	80%	0%	0%	100%
Pest	24%	8%	46%	19%	3%	100%
Somogy	94%	2%	0%	4%	0%	100%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	14%	7%	72%	6%	2%	100%
Tolna	19%	0%	81%	0%	0%	100%
Vas	34%	2%	65%	0%	0%	100%
Veszprém	17%	0%	73%	4%	7%	100%
Zala	0%	0%	0%	100%	0%	100%

A termelők által jövőben használni kívánt víztípus

Öntözésre berendezett területtel nem rendelkező, de a jövőben öntözni szándékozó termelők válaszai alapján

Milyen vízből szeretne öntözni?	Válaszadó termelők száma (fő)	A főnövény öntözendő területe összesen (ha)
Öntözőcsatorna	8 576	192 066
Kettős hasznosítású csatorna	3 960	93 781
Természetes vízfolyás	971	14 392
Tó	36	260
Holtág	340	3 541
Tározó	30	339
Tisztított szennyvíz	4	16
Vegyes	15	174
Talajvíz (50 m-ig)	982	14 349
Rétegvíz (50 m-től)	246	5 172
Parti szűrésű víz	10	38
Karszt- és hasadékvíz	1	31
Nem adta meg	81	2 133

Víztípusok
összevontan!

Milyen vízből szeretne öntözni?	Válaszadó termelők száma (fő)	A főnövény öntözendő területe összesen (ha)
Felszíni vízből	12 499	93%
Felszín alatti vízből	1 219	6%
Nem választott vízkivétel típust	81	1%

Az öntözésre berendezett területtel nem rendelkező, de a jövőben öntözni szándékozó termelők **93% felszíni vízből akar öntözni!**

A potenciális maximális vízigény, az öntözési beruházási költség és öntözésből származó többlethozamérték kalkulációk a jövőben öntözni szándékozott területekre

Megnevezés	A kérdőív által lehatárolt terület (hektár)	Vízigény (m ³)	Öntözési beruházási költség (Ft)	Öntözésből származó többlethozamérték (Ft)
Öntözésre berendezett és a jövőben is öntözni szándékozott terület	120 709	123 606 107	0	15 096 329 616
Öntözésre nem berendezett, de a jövőben öntözni szándékozott terület	266 217	265 338 594	205 307 121 920	20 762 554 102

A potenciális maximális vízigény, az öntözési beruházási költség és öntözésből származó
többlethozamérték kalkulációk az öntözésre berendezett és a jövőben is öntözni
szándékozott területekre

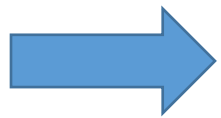
Megye	A kérdőív által lehatárolt terület (hektár)	Vízigény (m ³)	Öntözési beruházási költség (Ft)	Öntözésből származó többlethozamérték (Ft)
Bács-Kiskun	8 824	10 231 273	0	27 360 886
Baranya	100	143 328	0	1 524 013 039
Békés	20 138	21 678 890	0	9 565 775
Borsod-Abaúj-Zemplén	714	837 276	0	3 575 684 887
Csongrád	15 603	14 945 132	0	33 202 075
Győr-Moson-Sopron	4 807	4 564 045	0	3 418 545 633
Hajdú-Bihar	28 303	32 314 967	0	2 015 430
Heves	420	355 771	0	400 130 188
Jász-Nagykun-Szolnok	36 585	31 026 257	0	2 729 847 463
Komárom-Esztergom	16	33 001	0	935 051 148
Pest	2 425	4 195 392	0	457 720 690
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2 558	3 140 277	0	13 628 447
Vas	217	140 498	0	1 969 563 954

A potenciális maximális vízigény, az öntözési beruházási költség és öntözésből származó többlethozamérték kalkulációk az öntözésre nem berendezett és a jövőben is öntözni szándékozott területekre

Megye	A kérdőív által lehatárolt terület (hektár)	Vízigény (m ³)	Öntözési beruházási költség (Ft)	Öntözésből származó többlethozamérték (Ft)
Bács-Kiskun	11 992	13 166 177	9 494 557 047	1 141 299
Baranya	174	234 067	135 270 771	10 449
Békés	46 047	35 950 885	35 609 486 397	2 439 860
Borsod-Abaúj-Zemplén	7 825	7 402 034	6 034 826 356	477 621
Csongrád	22 376	18 092 974	17 437 675 003	1 800 714
Győr-Moson-Sopron	15 129	14 472 290	11 707 760 391	1 032 460
Hajdú-Bihar	115 736	131 147 461	88 384 188 140	10 424 035
Heves	1 071	1 189 539	850 400 377	93 058
Jász-Nagykun-Szolnok	27 034	20 140 377	20 783 372 288	1 280 745
Komárom-Esztergom	277	284 032	219 453 745	14 121
Pest	4 498	5 553 172	3 566 151 580	401 296
Szabolcs-Szatmár-Bereg	13 641	17 408 059	10 764 210 356	1 623 064
Vas	415	297 527	319 769 469	23 831

A kérdőív alapadatainak felhasználása

- 68 felszíni víztestekre alapozott öntözőrendszer öntözőfürtökre bontása
- öntözőfürtönkénti kataszter
- megtérülő öntözési beruházások számítása öntözőfürtönként
 - jövőben öntözni kívánt terület 10 éven belül megtérülő beruházás,
 - jövőben öntözni kívánt terület 10 éven túl megtérülő beruházás
- megtérülő öntözési beruházás által érintett területek lehatárolása az öntözésre alkalmas és az öntözésre feltételesen alkalmas területek figyelembevételével!

Több termelőt érintő öntözőrendszerek kialakításának legvalószínűbb helyszíneinek meghatározása!

Célok, irányok a hazai öntözésfejlesztésben

A jelenlegi lehetőségek kihasználása érdekében szükség van a gazdálkodók ösztönzésére:

- A termelő képes legyen felszíni vízhez jutni, ha annak vízgazdálkodási alapfeltételei adottak.
- A termelők olyan támogatási konstrukcióhoz jussanak, amely biztosítja számukra, hogy gazdaságos legyen az öntözési beruházás.

Az öntözésfejlesztés kulcsszereplői a mezőgazdasági termelők, akik az elmúlt években jelentős mértékű öntözésfejlesztési szándékot jeleztek.

Az öntözés megvalósítása hosszú távú gondolkodást, nagyfokú szervezettséget és a gazdálkodók közötti együttműködést követeli meg.

Számításaink alapján a 266 217 hektár öntözésre nem berendezett, de a jövőben öntözni szándékozott terület 39 százalékán térülne meg egy új öntözési beruházás(jelenlegi vetésszerkezet mellett).

Köszönöm a figyelmet!

ontozes@aki.gov.hu